

Bērnu aizsardzības
centrs

Vardarbības gadījumu risināšanas algoritms izglītības iestādēs

2024. gada oktobris

Bērnu aizsardzības
centrs

Saite uz algoritmu

<https://www.bac.gov.lv/lv/jaunums/bernu-aizsardzibas-centrs-piedava-jaunu-vardarbibas-gadijumu-risinanas-algoritmu-izglitibas-iestades>

Bērnu aizsardzības
centrs

Algoritma mērķis

Pilnveidot zināšanas un prasmes:

- par vardarbības prevenciju un veicamajiem pasākumiem;
- vardarbības veidiem un sekām, lai spētu atpazīt vardarbību;
- par rīcību gadījumos, kad nepilngadīgais izglītojamais izdara uzvedības pārkāpumu.

Bērnu aizsardzības
centrs

Algoritms ietver

- vardarbības veidus un iespējamās sekas;
- prevenciju, tās iedalījumu un prevencijas pasākumu uzskaitījumu;
- uzvedības pārkāpumu smaguma līmeņus;
- uzvedības pārkāpumu izvērtēšanas kritērijus;
- rīcības algoritmu uzvedības pārkāpumos (pirmais līmenis);
- rīcības algoritmu uzvedības pārkāpumos (otrais līmenis);
- rīcības algoritmu gadījumos, kad ir nopietns apdraudējums (trešais līmenis);
- rīcību, kad vardarbība ir vērsta pret izglītības procesa īstenošanā iesaistīto personu;
- gadījumu risināšanas iespējamos sadarbības partnerus;
- resursus.

Bērnu aizsardzības
centrs

Vardarbības veidi:

- **Emocionālā vardarbība** - ir bērna pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiska ietekmēšana (draudot viņam, lamājot, pazemojot viņu, bērna klātbūtnē vardarbīgi izturoties pret viņa tuvinieku vai citādi kaitējot viņa emocionālajai attīstībai);
- **Fiziskā vardarbība** - ir bērna veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums saskarsmē ar bērnu vai apzināta bērna pakļaušana kaitīgu faktoru, tai skaitā tabakas izstrādājumu vai augu smēķēšanas produktu dūmu vai elektroniskās smēķēšanas ierīču tvaiku, iedarbībai;
- **Seksuālā izmantošana** - ir jebkādu seksuāla rakstura darbību veikšana ar vai bez fiziska kontakta ar bērnu nolūkā sniegt vai gūt seksuālu stimulāciju vai seksuāla apmierinājumu, vai citādu labumu, ko veic pieaugušais vai cits bērns, kurš sava vecuma vai attīstības dēļ atrodas atbildības, uzticības vai spēka pozīcijās attiecībā pret upuri. Seksuāla izmantošana var izpausties gan netiešos, gan tiešos seksuālos kontaktos;
- **Bulings** - ir izglītības vidē īstenota apzināta psiholoģiska terorizēšana;
- **Kiberbulings** - ir ilgstoša rīcība vai uzvedība pret vienu vai vairākām personām pret viņu gribu, lai nodarītu psiholoģisku vai fizisku kaitējumu, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, piemēram, e-pasts, sociālie tīkli vai īsziņas (aizskarošu, rupju un nejauku ziņu sūtīšana un ievietošana sociālajos tīklos, nepatiesas informācijas (baumu) izplatīšana tiešsaistē un nepatiesas un aizskarošas informācijas aprites veicināšana.

Bērnu aizsardzības
centrs

Emocionālās vardarbības pazīmes un riska faktori

Pazīmes:

Bērna veselībā un uzvedībā var būt vērojamas dažādas pazīmes, kas var norādīt, ka bērns cieš no emocionālas vardarbības.

Piemēram, bērns bieži ir skumjš, izteikti noslēdzas sevī, neizrāda interesi par draudzēšanos, pazeminātas sekmes, u.c.

Riska faktori:

Neviens riska faktors pats par sevi vēl nenorāda uz vardarbības iespējamību, bet jo vairāk riska faktoru, jo lielāka uzmanība jāpievērš bērnam.

Piemēram, bērns ar problemātisku uzvedību, saskarsmes grūtībām, dzīves prasmju trūkums, nespēja meklēt palīdzību, u.c.

Bērnu aizsardzības
centrs

Emocionālās vardarbības sekas

Emocionālā vardarbība pret bērnu var radīt gan īslaicīgas, gan ilgtermiņa sekas, kas var nozīmīgi ietekmēt bērna attīstību un sociālpsiholoģisko funkcionēšanu. Emocionālā vardarbība ir pamatā arī jebkuram citam vardarbības veidam un tā sekas atsevišķos gadījumos ir tikpat smagas. Sekas var būt:

- **Uzvedībā** (agresīva, antisociāla, destruktīva uzvedība, izolēšanās, pakļaušanās, u.c.);
- **Sociālajā sfērā** (tendence izolēties, neuzticēties, u.c.);
- **Kognitīvajā sfērā** (grūtības koncentrēties, runas traucējumi, suicidālas domas, u.c.);
- **Fiziskajā veselībā** (miega traucējumi, ēšanas traucējumi, psihosomatiskas saslimšanas, u.c.);
- **Emocionālajā sfērā** (zems pašvērtējums, depresija un traumēts paštēls, u.c.).

Bērnu aizsardzības
centrs

Fiziskās vardarbības pazīmes un riska faktori

Pazīmes:

Fiziska vardarbība vienmēr atstāj sekas bērna veselībā, visbiežāk tie ir dažādas pakāpes miesas bojājumi.

Piemēram, atkārtotas traumas un savainojumi, bērns valkā slēgtu apģērbu, grūtības izjust emocijas, pašnāvības domas, u.c.

Riska faktori:

Preventīvajam darbam ir jābūt vērstam uz riska faktoru mazināšanu.

Piemēram, bērns ar veselības problēmām (hiperaktivitāte, autiskais spektrs), atšķirīgs temperaments, vairākās paaudzēs vērojami fiziskas vardarbības uzvedības modeļi, bērns ir dzimuma identitātes meklējumos (LGBT), u.c.

Bērnu aizsardzības
centrs

Fiziskās vardarbības sekas

Fiziskā vardarbība ir viens no vardarbības veidiem, kas ir visvieglāk pamanāms un identificējams, jo fiziskas vardarbības rezultātā cietušajam var būt īslaicīgas sekas fiziskajā veselībā kā redzami zilumi, sasitumi, skrāpējumi, arī lūzumi. Sekas var būt:

- **Uzvedībā** (agresivitāte, izolēšanās, suicidāla, pašdestruktīva uzvedība, u.c.);
- **Sociālajā sfērā** (tendence izolēties, neievēro sociāli pieņemtas un ķermeniskas robežas, u.c.);
- **Kognitīvajā sfērā** (grūtības koncentrēties, atcerēties, veidojas izkropļots priekšstats par sevi, u.c.);
- **Fiziskajā veselībā** (traumas un savienojumi, rētas, miega traucējumi, traucējumi nervu sistēmas darbībā vai attīstībā, u.c.);
- **Emocionālajā sfērā** (kauna, vainas un baiļu izjūta, vāja emociju kontrole, zems pašvērtējums, u.c.)

Bērnu aizsardzības
centrs

Seksuālās izmantošanas pazīmes un riska faktori

Pazīmes:

Bērna uzvedībā un fiziskajā veselībā var būt vērojamas dažādas pazīmes, tomēr dažiem bērniem var nebūt novērojama neviena no iespējamām pazīmēm.

Piemēram, izspēlē seksuāla rakstura ainas, pēkšņi parādās nauda vai mantas, grūtības staigāt vai sēdēt, panikas lēkmes, u.c.

Riska faktori:

Piemēram, bērns, kuram nav emocionāli tuvas attiecības ar vecākiem, cieš no emocionālas un fiziskas vardarbības, bērns ar īpašām vajadzībām, bērns, kurš nezina kāda seksuāla uzvedība ir pieļaujama un kāda nē, u.c.

Bērnu aizsardzības
centrs

Seksuālās izmantošanas sekas

Seksuālā izmantošana - pret bērnu var radīt gan īslaicīgas, gan ilgtermiņa sekas, kas var nozīmīgi ietekmēt bērna attīstību un sociālpsiholoģisko funkcionēšanu. Tā var izpausties gan netiešos, gan tiešos seksuālos kontaktos. Sekas var būt:

- **Uzvedībā** (vecumam neatbilstoša seksualizēta uzvedība, sekstings, suicidālas darbības, u.c.);
- **Sociālajā sfērā** (sociāla izolēšanās, grūtības veidot noturīgas attiecības, u.c.);
- **Kognitīvajā sfērā** (grūtības koncentrēties, atcerēties, sekmju pasliktināšanās, suicidālas domas, u.c.);
- **Fiziskajā veselībā** (traumas un savainojumi ģenitāliju rajonā, grūtniecība, galvassāpes, u.c.);
- **Emocionālajā sfērā** (kauna, vainas un baiļu izjūta, viegla aizkaitināmība, panikas lēkmes, depresīvas izjūtas, u.c.).

Bērnu aizsardzības
centrs

Kiberbulinga pazīmes un riska faktori

Tas var notikt **24/7**, nekontrolējami ātra izplatība, grūtības iznīcināt datus, neierobežots dalībnieku loks, bieži atkārtojas.

Pazīmes:

Piemēram, trauksme lietojot viedierīces, krasas uzvedības izmaiņas, kas bērnam iepriekš netika novērotas, garastāvokļa svārstības, noslēgšanās sevī, paškaitējoša uzvedība, u.c.

Riska faktori:

Piemēram, bērns, kuram ir konfliktējošas attiecības ar vienaudžiem vai ir maz draugu; bērns, kurš saskarsmē ar apkārtējiem rada kautrīga, klusa un mierīga bērna tēlu; bērns, kas bieži pavada laiku vienatnē un viedierīcēs, u.c.

Bērnu aizsardzības
centrs

Bulinga un kiberbulinga sekas

Bulings/kiberbulings - pret bērnu var radīt gan īslaicīgas, gan ilgtermiņa sekas, kas var nozīmīgi ietekmēt bērna attīstību un sociālpsiholoģisko funkcionēšanu. Sekas var būt:

- **Uzvedībā** (suicidālas darbības, agresivitāte, antisociāla, destruktīva uzvedība, u.c.);
- **Sociālajā sfērā** (sociāla izolēšanās, tendence ātri veidot attiecības ar svešiniekiem, u.c.);
- **Kognitīvajā sfērā** (grūtības koncentrēties, atcerēties, sekmju pasliktināšanās, u.c.);
- **Fiziskajā veselībā** (miega un ēšanas traucējumi, enurēze, u.c.);
- **Emocionālajā sfērā** (kauna, vainas un baiļu izjūta, emocionālā nestabilitāte, viegla aizkaitināmība, u.c.).

Bērnu aizsardzības
centrs

Prevencija

Izglītojamaais izglītības iestādē pavada lielu laiku savas dienas, līdz ar to, izglītības iestādes personālam ir iespējams savlaicīgi fiksēt situācijas un tās risināt.

2023. gada 22. augusta Ministu kabineta noteikumi Nr.474”Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”

Algoritmā ir iekļauts preventijas pasākumu kopums ar mērķi vērst izglītības iestāžu vērību tam, ka:

- kā viena no prioritātēm izglītības iestādē ir jāizvirza vardarbības preventija;
- visefektīvāk preventiju vērst uz uzvedības pārkāpumu nepieļaušanu un novēršanu pirms tie izdarīti;
- preventijas pasākumi ir īstenojami arī tad, kad ir identificētas izglītojamā uzvedības problēmas vai notikusi vardarbība.

Bērnu aizsardzības
centrs

Prevencija

Primārā prevencija

–
pasākumi, kas tiek
veikti attiecībā pret
visiem
izglītojamajiem

Sekundārā prevencija

–
pasākumi, kas tiek
veikti, pamanot
paaugstināta riska
faktoros (konflikti,
atkarības, veselības
problēmas u.tml.)

Terciārā prevencija

-
pasākumi, kas tiek
veikti, lai novērst
situāciju, kurā
izglītojamais atkārtoti
kļūst vardarbīgs un
cietušais vēlreiz nonāk
situācijā, kurā pret viņu
tiek pielietota
vardarbība

Bērnu aizsardzības
centrs

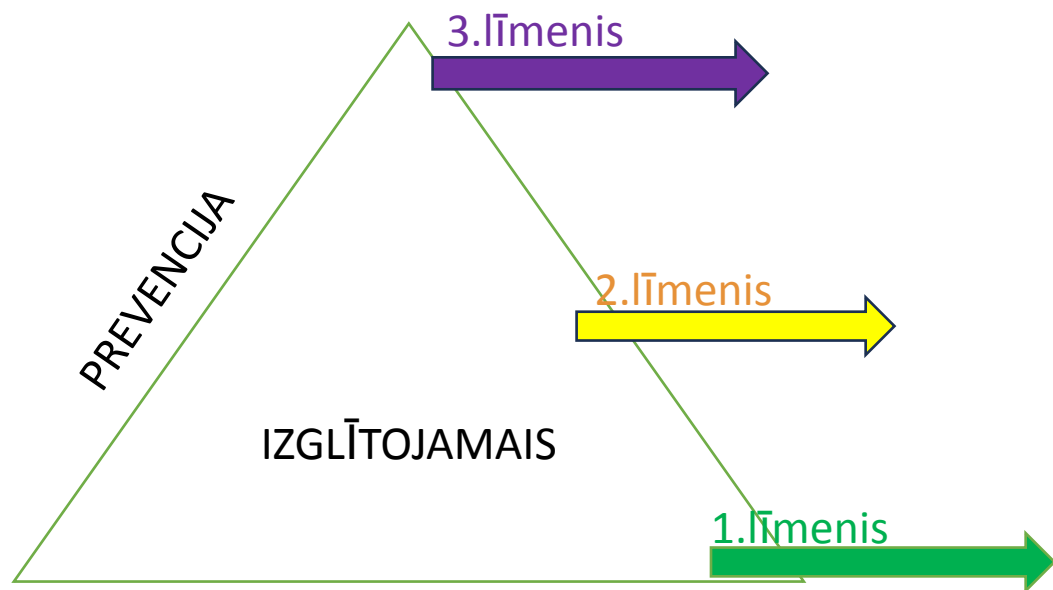
Algoritmā uzvedības pārkāpumi ir iedalīti trijos līmeņos (pēc to smaguma):

- 1.līmenis (zems risks)** - gadījums tiek risināts izglītības iestādes ietvaros, nav nepieciešama tūlītēja papildu resursu piesaistīšana;
- 2.līmenis (vidējs risks)** - nav tūlītēja apdraudējuma dzīvībai, bet nopietnāki uzvedības pārkāpumi kā pirmajā līmenī, nepieciešama papildu resursu piesaistīšana;
- 3.līmenis (augsts risks)** - ir apdraudēta izglītojamā vai citu personu dzīvība, pastāv nopietns veselības apdraudējums, nepieciešama nekavējoša rīcība un papildu resursu piesaistīšana ārpus izglītības iestādes.

Bērnu aizsardzības centrs

pedagogs +

Pašvaldības sadarbības grupa

+

Starpinstitūciju sadarbības komanda

+

izglītības iestādes vadība,
atbalsta personāls
likumiskais pārstāvis,

Bērnu aizsardzības
centrs

Uzvedības pārkāpumu izvērtēšanas kritēriji

BAC ir izstrādājis uzvedības pārkāpumu smaguma līmeņu izvērtēšanas kritērijus.

Tas ir palīgmateriāls, lai vienoti un sistēmiski:

- izvērtēt uzvedības pārkāpuma smaguma līmeni;
- reaģēt uz izglītojamo uzvedības problēmām;
- sniegt nepieciešamo atbalstu un palīdzību.

Bērnu aizsardzības
centrs

Uzvedības pārkāpumu izvērtēšanas kritēriji:

Nr. p.k.	Kritēriji (<i>atbilstošo atzīmēt ar √</i>)	
1. līmeņa kritēriji (<i>kritēriju uzskaitījums nav izsmeļošs</i>)		
1.	atklāta necieņas izrādīšana pret izglītības iestādes darbinieku	
2.	atklāta necieņas izrādīšana pret citu izglītojamo	
3.	necenzētu (rupju) vārdu lietošana	
4.	pedagoga, atbalsta personāla aizrādījumu ignorēšana	
5.	mācību procesa norises traucēšana	
6.	cits iekšējās kārtības noteikumu, kas nav saistīti ar sevis vai citu dzīvības, veselības un drošības apdraudēšanu, pārkāpums	

Bērnu aizsardzības
centrs

2. līmeņa kritēriji (*kritēriju uzskaitījums nav izsmeļošs*)

7.	izglītības iestādes veikto pasākumu kopums, lai novērstu konstatēto 1. līmeņa uzvedības pārkāpumu atkārtošanos un uzlabotu izglītojamā uzvedību, nav devis pozitīvus rezultātus (izglītojamā uzvedība neuzlabojas vai pasliktinās)	
8.	regulāra vai izteikta klases, grupas, izglītības iestādes darba traucēšana	
9.	sistemātiska vispārpieņemto uzvedības normu ignorēšana, necieņas izrādīšana	
10.	bulings (tiranizēšana, iebiedēšana, pazemošana vai pakļaušana ar vardarbības draudiem) izglītības vidē	
11.	tīša mantas bojāšana, kā rezultātā tiek vai var tikt apdraudēta citu personu manta, veselība, drošība	
12.	atkārtota (sistemātiska) vardarbīgu darbību veikšana	
13.	cits iekšējās kārtības noteikumu, kas saistīts ar sevis vai citu dzīvības, veselības un drošības apdraudēšanu, pārkāpums	

Bērnu aizsardzības
centrs

3. līmeņa kritēriji		
14.	2. līmeņa uzvedības pārkāpumu veikšana grupā (divas vai vairākas personas)	
15.	tīša jebkādas vardarbības veikšana, radot tiešu nopietnu apdraudējumu paša vai citu personu veselībai, drošībai, dzīvībai	
16.	tīša jebkādas vardarbības veikšana, kā rezultātā cietušajai personai bijusi nepieciešama tūlītēja medicīniskās palīdzības sniegšana	
17.	tīša jebkādas vardarbības veikšana, kā rezultātā iestājusies cietušās personas nāve	

Uzvedības pārkāpumu izvērtēšanas kritēriju uzskaitījums ir papildināms un izglītības iestāde tos var papildināt atbilstoši iestādes aktuālajai situācijai un vajadzībām.

Bērnu aizsardzības
centrs

Rīcības soļi gadījuma risināšanā

- Algoritmā, atbilstoši uzvedības pārkāpuma smaguma līmenim, ir attēloti rīcības soļi (darbības), kas būtu jāveic izglītības iestādei;
- Rīcības soļi ir attēloti shematiski un salāgoti ar spēkā esošo likumdošanu;
- Minētie līmeņi var būt, bet nav obligāti pēctecīgi;
- Katrs gadījums ir jāizvērtē individuāli un jārīkojas atbilstoši situācijai.

Bērnu aizsardzības
centrs

Pirmais līmenis

Pirmais pārkāpums

Prasība pārtraukt pārkāpumu, mutisks aizrādījums, informācija par pārkāpumu tiek nodota atbildīgajam pedagogam. Atbildīgais pedagogs veic situācijas analīzi, veic individuālu sarunu par notikušo ar izglītojamo, noskaidro rīcības cēloņus, veic izglītojošo darbu par iespējamajām rīcības sekām, to kaitīgumu, pārrunā vēlamos uzvedības modeļus. Tiek uzklautas visas gadījumā iesaistītās puses. Ar izglītojamo tiek veikts preventīvais darbs.

Atkārtots
pārkāpums

Piezīme skolvadības programmā (E-klase, Mykoob), Atbildīgais pedagogs veic pārrunas ar izglītojamo, noskaidro uzvedības problēmu cēloni/iemeslu, analizē kāpēc iepriekš veiktais preventīvais darbs nav nesījis rezultātu. Ja nepieciešams, izglītojamajam tiek pieprasīts rakstveida viedoklis par notikušo. Mutiski tiek informēti arī izglītojamā likumiskie pārstāvji.

Nav uzlabojumu
izglītojamā
uzvedībā

Atbildīgā pedagoga rakstveidā fiksēta saruna ar izglītojamo, rakstveida informācija likumiskajiem pārstāvjiem. Nepieciešamības gadījumā atbalsta personāla iesaiste darbā ar izglītojamā uzvedības korekcijas plāna izstrādi un realizēšanu.

Bērnu aizsardzības
centrs

Pirmais līmenis

Nav uzlabojumu
izglītojamā
uzvedībā, atkārtoti
pārkāpumi

Atbildīgā pedagoga rakstveidā fiksēta saruna ar izglītojamo, likumiskajiem pārstāvjiem un atbalsta personālu. Likumiskie pārstāvji tiek informēti, ka atkārtotu pārkāpumu gadījumā tiks veikts ieraksts izglītojamā personas lietā.

Nav uzlabojumu
izglītojamā uzvedībā,
atkārtoti pārkāpumi

Vadītāja rīkojums par piezīmes, brīdinājuma vai rājiena izteikšanu izglītojamajam, ieraksts izglītojamā personas lietā.

Situācija atbilst
2.līmeņa gadījumam

Atkārtota atbildīgā pedagoga rakstveidā fiksēta saruna ar izglītojamo, likumiskajiem pārstāvjiem, atbalsta personālu un izglītības iestādes administrācijas pārstāvi. Informācija tiek nosūtīta citām institūcijām (pāreja uz 2.līmeņa darbībām).

Bērnu aizsardzības
centrs

Otrais līmenis

Pārkāpums, kas saistīts ar sevis vai citu dzīvības,
veselības un drošības apdraudēšanu;
Atkārtoti (sistemātiski) pārkāpumi.

Izglītības iestādes darbinieks:
pieprasa pārtraukt pārkāpumu;
iespējami īsā laikā informē vadītāju par izglītojamā uzvedību

Izglītības iestādes vadītājs:

- JA NEPIECIEŠAMS, nodrošina izglītojamam vai citiem minētā izglītojamā grupas, klases vai kursa biedriem izglītības programmas apguvi citā telpā izglītības iestādes pedagoga klātbūtnē. Izglītības programmas apguve citā telpā var ilgt ne ilgāk kā līdz attiecīgās dienas beigām;
- nodrošina izglītojamā rīcības iemeslu noskaidrošanu un konkrētu un izmērāmu turpmāko uzdevumu izstrādi sadarbībai ar likumiskajiem pārstāvjiem;
- vadītājs nodrošina izglītojamā vajadzībām un gadījumam atbilstoša uzvedības korekcijas plāna izstrādi (piesaistot atbalsta personālu) un plānā ietvertu atbalsta pasākumu īstenošanas uzraudzību;
- informē dibinātāju (izņemot valsts dibinātu izglītības iestādi) par notikušo pasākumu un plānotajiem atbalsta pasākumiem;
- rakstveidā (papīra vai elektroniska dokumenta formā) nosūta likumiskajiem pārstāvjiem informāciju par izglītojamā uzvedību un nepieciešamo likumisko pārstāvju sadarbību ar izglītības iestādi.

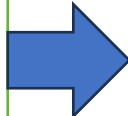

Bērnu aizsardzības
centrs

Otrais līmenis

Izvērtējot situāciju, izglītības iestāde papildus:

- veic preventīvos pasākumus;
- vērtē par nepieciešamību ziņot policijai;
- vērtē kura institūcija varētu būt palīdzīga gadījuma risināšanai (sociālais dienests, bāriņtiesa – atkarībā no situācijas izpētes);
- pārvērtē/nosaka papildus (līdz šim esošos) atbalsta pasākumus izglītojamam;
- atbalsta personāla trūkuma gadījumā, vēršas pie dibinātāja;
- sastāda (ja nav bijis) vai pārvērtē sastādīto uzvedības korekcijas plānu, kā arī plānu darbam ar grupu, klasi vai kursu, lai normalizētu klases mikroklimatu (mikroklimata monitorings);
- īsteno sadarbību ar likumiskajiem pārstāvjiem (ja nesadarbojas, informē bāriņtiesu);
- veicina likumisko pārstāvju sadarbību ar ārstniecības personu, ja izglītības iestādei ir pamatotas aizdomas, ka vardarbības epizode saistīta ar izglītojamā garīgo vai fizisko veselību;
- izvērtē papildus resursu piesaisti (piemēram, seksuālas vardarbības vai seksuāli kaitnieciskas uzvedības gadījumā - "Dardedze"; Latvijas Autisma apvienība, mediātors, BAC utt.);
- nodrošina psiholoģisko atbalstu cietušajam, ja nepieciešams, arī iesaistītajiem pedagogiem; utml.

Individuāla
gadījuma
risināšanai var
tikt sasaukta
starpinstitūciju
sadarbības
komanda

Bērnu aizsardzības
centrs

Otrais līmenis

Ja pēc uzvedības korekcijas plānā ietverto atbalsta pasākumu īstenošanas nav uzlabojumu izglītojamā uzvedībā vai likumiskie pārstāvji nesadarbojas ar izglītības iestādi

Ja vadītāja rīcībā ir informācija, kuras dēļ nav pieļaujama nepilngadīga izglītojamā atrašanās ar saviem grupas, klases vai kursa biedriem vai arī ar citiem izglītības iestādes izglītojamiem vai darbiniekiem

Vadītājs:

- nodrošina šīs informācijas nosūtīšanu pašvaldībai, kuras administratīvajā teritorijā deklarēta izglītojamā dzīvesvieta;
- ja nepieciešams, nodrošina izglītojamam individuālā izglītības programmas apguves plāna izstrādi un īstenošanu citā telpā vai citā laikā izglītības iestādes pedagoga klātbūtnē vai attālinātās mācības līdz konkrētā gadījuma izskatīšanai, bet ne ilgāk kā vienu mēnesi;

SVARĪGI ATCERĒTIES!!! Lēmums par atšķirīgu izglītības ieguves nodrošināšanas veidu vardarbību veikušam izglītojamajam ir pieņemams ārkārtas gadījumos un ir jāizvērtē šāda lēmuma pieņemšanas nepieciešamība (lietderība) un konkrētā vardarbību veikušā izglītojamā interesēm atbilstīgākais izglītības ieguves nodrošināšanas veids.

- par pieņemto lēmumu nekavējoties informē likumisko pārstāvi un dibinātāju (izņemot valsts dibinātu izglītības iestādi, kas informē ministriju, kuras padotībā tā atrodas).

Pašvaldības
sadarbības
grupa

Ja konkrētā
gadījuma
izskatīšana turpinās
ilgāk par vienu
mēnesi vadītājs, ja
nepieciešams!!!,
nodrošina iepriekš
izstrādātā
individuālā izglītības
programmas
apguves plāna
aktualizēšanu un tā
īstenošanu kādā no
iepriekš minētajiem
veidiem, bet **ne
ilgāk kā vienu
mēnesi.**

Bērnu aizsardzības
centrs

Trešais līmenis

NEKAVĒJOTIES

INTENSĪVI

INDIVIDUALIZĒTI

Ja nav pieļaujama nepilngadīga izglītojamā atrašanās ar saviem grupas, klases vai kursa biedriem vai arī ar citiem izglītības iestādes izglītojamiem vai darbiniekiem

Vadītājs:

- nodrošina šīs informācijas nosūtīšanu pašvaldībai, kuras administratīvajā teritorijā deklarēta izglītojamā dzīvesvieta;
- ja nepieciešams, nodrošina izglītojamam individuālā izglītības programmas apguves plāna izstrādi un īstenošanu citā telpā vai citā laikā izglītības iestādes pedagoga klātbūtnē vai attālinātās mācības līdz konkrētā gadījuma izskatīšanai, bet ne ilgāk kā vienu mēnesi;
- par pieņemto lēmumu nekavējoties informē likumisko pārstāvi un dibinātāju (izņemot valsts dibinātu izglītības iestādi, kas informē ministriju, kuras padotībā tā atrodas).

sasauk krīzes komandas ārkārtas sapulci, kas nosaka konkrētus uzdevumus un termiņus to izpildei;

- ziņo atbildīgajām institūcijām – policija, bāriņtiesa, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, BAC u.tml., atkarībā no situācijas ;
- ja nepieciešams, izsauc Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu;
- par notikušo informē likumiskos pārstāvjus;
- informē vardarbībā cietušo(s) un liecinieku (s) par pieejamo palīdzību (piem. par sociālās rehabilitācijas vai psihologa konsultāciju iespējām pašvaldībā, par BAC bezmaksas profesionālo psiholoģisko palīdzību un atbalstu krīzes situācijās u.c.);
- individuālā gadījuma risināšanai vēršas pašvaldības sadarbības grupā, kurā aktīvi jāiesaistās arī izglītības iestādei.

Pašvaldības sadarbības grupa (turpmāk – sadarbības grupa) jāsasauk nekavējoties, bet ne vēlāk kā divu darba dienu laikā.

Bērnu aizsardzības
centrs

Trešais līmenis

Sadarbības grupa nosaka individuālā gadījuma (turpmāk – gadījuma) izskatīšanas vadītāju.

Sadarbības grupa gadījuma izskatīšanai piesaista attiecīgās izglītības iestādes pārstāvi.

Sadarbības grupa var pieaicināt arī citu institūciju vai nozaru speciālistus (piem. no Valsts probācijas dienesta, Izglītības kvalitātes valsts dienesta, nevalstiskajām organizācijām u.c.)

Sadarbības grupa izskata gadījumus saistībā ar iespējamiem bērnu tiesību pārkāpumiem, ja ir nepieciešama ātra rīcība un vairāku institūciju sadarbība, kā arī ja radušos situāciju nav iespējams atrisināt vienas institūcijas ietvaros vai nav to izdevies atrisināt ilgstošā laikposmā.

Izskatot gadījumu sadarbības grupā, pārstāvēto institūciju pārstāvji sniedz un analizē to rīcībā esošo informāciju par konkrēto bērnu un savstarpēji vienojas par turpmāko rīcību (pasākumiem) katras pārstāvētās institūcijas kompetences ietvaros.

Lemj par nepieciešamās palīdzības un atbalsta sniegšanu visām gadījumā iesaistītajām pusēm.

Ja sadarbības grupa nevar vienoties par saskaņotu un koordinētu sadarbību gadījuma izskatīšanā, var pieaicināt Bērnu aizsardzības centru (turpmāk – BAC). Tādejādi, sadarbības grupai ir iespēja saņemt BAC speciālistu profesionālo atbalstu, tai skaitā ieteikumus, iespējamās rīcības virzienus un izmantot iespēju plašākā speciālistu lokā analizēt situāciju, izmantojot BAC rīcībā esošos profesionālos resursus.

BAC var iekļaut sadarbības grupas sastāvā kā attiecīgā gadījuma vadītāju.

Bērnu aizsardzības
centrs

RĪCĪBA, KAD CIETIS IZGLĪTĪBAS IESTĀDES DARBINIEKS

Saņemot informāciju par vardarbību pret izglītības procesa īstenošanā iesaistīto personu no izglītojamā vai tā likumisko pārstāvju puses:

Vadītājs:

- 1.izvērtē informāciju;
- 2.informē izglītības iestādes dibinātāju;
- 3.risina situāciju izglītības iestādē:

- sazinās ar izglītojamā likumiskajiem pārstāvjiem un veic pārrunas;
- organizē sarunu, kurā piedalās abas iesaistītās puses;
- ja konflikts netiek atrisināts sarunas rezultātā, situācijas risināšanā iesaistītās iestādes atbalsta personāls.

Izglītības iestādes dibinātājs:

- nodrošina informācijas izvērtēšanu;
- ja nepieciešams, ziņo tiesībaizsardzības institūcijām;
- sniedz atbalstu situācijas risināšanai izglītības iestādē.

Bērnu aizsardzības
centrs

Gadījumu risināšanas iespējamie sadarbības partneri

Sociālais dienests

Bāriņtiesa

Policija

BAC

Veselības aprūpes speciālisti

Izglītības iestādes dibinātājs

Psihologs

Citas juridiskas un fiziskas personas – mentors, mediators,
nevalstiskās organizācijas, Izglītības kvalitātes valsts dienests, Valsts
probācijas dienests u.c.

Bērnu aizsardzības
centrs

2024.gadā Bērnu aizsardzības centra Bērnu labbūtības veicināšanas departamenta ietvaros ir izveidota Vardarbības intervences nodaļa:

Nodaļas speciālisti:

- Sniedz atbalstu preventīvo pasākumu nodrošināšanā vardarbības mazināšanai.
- Sniedz praktisku, metodisku un informatīvu atbalstu par gadījuma risināšanu izglītības iestādēm un citām iestādēm, kurās ilgstoši uzturas bērni.
- Veic krīzes gadījuma koordinēšanu augsta līmeņa krīzes situācijās.
- Veic krīzes gadījuma analīzi kopīgi ar iestādes personālu, lai sekmētu gadījuma risināšanu un personāla izpratni par turpmāk veicamajām darbībām krīzes situācijās un risku mazināšanai.
- Izstrādā ieteikumus izglītības iestādēm un citām iestādēm, kurās ilgstoši uzturas bērni, un kurām sniegts atbalsts krīzes gadījuma vadībā, lai veicinātu ilgtermiņa sadarbību un mazinātu iespējamus bērnu tiesību pārkāpumus.

Vienlaicīgi:

- Īsteno preventīvos pasākumus vardarbības mazināšanai un nepieļaušanai izglītības iestādē vai institūcijā, kurā ilgstoši uzturas bērni.
- Mērķauditorija: bērni, pedagogi, vecāki.
- Izstrādā informatīvus materiālus sabiedrības informēšanai, lai papildinātu izpratni par vardarbību, tās sekām un veicinātu katra iedzīvotāja izpratni par pienākumu sargāt savu un citu bērnu drošību.

Sazināties ar vardarbības intervences nodaļas speciālistiem var:

- Rakstot uz e-pastu pasts@bac.gov.lv vai leva.Krapane@bac.gov.lv
- Zvanot uz tālr.67359147 darba laikā
- Ārpus Bērnu aizsardzības centra darba laika aicinām zvanīt uz diennakts Bērnu un pusaudžu uzticības tālruni 116111 (zvans bez maksas)

Bērnu aizsardzības
centrs

Bērnu aizsardzības centra Prevencijas un resursu nodaļa no šī gada īsteno Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021. – 2027.gadam 4.3.6.9. pasākuma "Ģimenei draudzīgas vides un sabiedrības veidošana un intervences psiholoģiskā un emocionālā noturīguma veicināšanai" **projektu "Ģimeņu vajadzību izpēte un atbalsts, stiprinot bērnu emocionālo noturīgumu krīzes, vardarbības situācijās"**.

Projekta ietvaros paredzētas vairākas aktivitātes diskriminācijas un vardarbības mazināšana izglītības iestādēs un e-vidē:

- Bērnu un pedagogu apmācības "**Dažādības treniņš**": 6 stundu praktiskās apmācības 5. - 11.klases skolniekiem un pedagogiem (2024.gada 4.cet.- 2029.g. 3.cet.);
- **Diskriminācijas un vardarbības incidentu vadības sistēmas izstrāde:** 2025.gada 1. - 3.cet. Vadības sistēma paredzēta vardarbības incidentu fiksācijai, gadījuma vadībai un monitoringam.

Sīkāka informācija uzziņai – Prevencijas un resursu nodaļa, projekti@bac.gov.lv vai zvanot darba laikā uz **tālr. 29152326**.

Bērnu aizsardzības
centrs

Paldies par uzmanību!

www.bac.gov.lv

Ventspils iela 53, Rīga,
Citadeles iela 7, korpuss 69, Rīga